

Zespół Szkół Mechanicznych
im. Św. Józefa w Białymstoku

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ MECHANICZNYCH
IM. ŚW. JÓZEFA
W BIAŁYMSTOKU**

Spis treści

Wstęp

I. Akty prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa zawodowego

II. Cele realizacji doradztwa zawodowego

III. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

IV. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

V. Podmioty współpracujące ze szkołą

VI. Korzyści wynikające z funkcjonowania WSDZ

VII. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Załączniki:

1. Program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2019/2020 dla Branżowej Szkoły I stopnia Nr 2 i Technikum Mechanicznego

2. Program nauczania doradztwa zawodowego w III klasach Branżowej Szkoły I stopnia Nr 2 realizowany przez doradcę zawodowego

Wstęp

Współczesny człowiek musi być przygotowany na uzupełnianie kwalifikacji i wykształcenia, na poszukiwanie pracy oraz na zmianę zawodu. Należy więc wyposażać młodych ludzi w umiejętności, które pomogą im odnaleźć się na dynamicznie rozwijającym się rynku pracy. Zespół Szkół Mechanicznych zapewnia uczniom dostęp do usług doradczych, służących rozpoznawaniu, nazywaniu własnych zasobów osobistych oraz wykorzystaniu ich w kształtowaniu własnej kariery. Szkoła działa w kierunku rozwoju innowacyjności młodych ludzi, rozwija ich postawy przedsiębiorcze. Uczniowie poznają zapotrzebowanie rynku pracy, oczekiwania pracodawców, doskonalą się w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, przygotowują do rozmów kwalifikacyjnych, poznają możliwości dalszej nauki, tworzą Indywidualne Plany Kariery. Młodzi ludzie spotykają się z przedsiębiorcami w szkole, korzystają z wycieczek zawodoznawczych, uczestniczą w wykładach i prelekcjach pracowników i studentów szkół wyższych. Nauczyciele przekazują młodzieży informacje na temat zawodów, w których będą mogli wykorzystać wiedzę z nauczanych przedmiotów. W Mechaniku organizowane są atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne, rozwijające pasję, talenty, doskonalące nowe obszary do rozwoju. Szkoła wspiera uczniów w sytuacjach trudnych, przygotowuje do radzenia sobie ze stresem, konfliktem, doskonała jest komunikacja interpersonalna i umiejętności negocjacyjne, mediacyjne. W ZSM monitoruje się osiągnięcia uczniów, bada losy absolwentów. Szkoła realizuje projekty (współpraca krajowa i zagraniczna), co wpływa na jej atrakcyjność. W roku szkolnym podejmowane są liczne ciekawe przedsięwzięcia, min. Tydzień Nauk Technicznych, Tydzień Przedsiębiorczości, Dzień Kariery (w ramach OTK), organizowane są wyjścia na targi edukacyjne, cieszące się dużym zainteresowaniem młodych ludzi.

WSDZ to także działania skierowane do rodziców uczniów o charakterze informacyjnym, ale również wspierające w mądrym towarzyszeniu dorastającemu dziecku. Współcześni rodzice są zainteresowani karierą dziecka, nie zawsze czują się kompetentni w obszarze doradczym, dlatego też zgłaszają potrzebę współpracy z doradcą zawodowym-wskazują na potrzebę konsultacji indywidualnych, spotkań grupowych, zajęć warsztatowych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego uwzględnia też potrzeby nauczycieli, którzy otrzymują wsparcie w realizacji działań doradczych.

WSDZ zbieżny jest z programem wychowawczo- profilaktycznym szkoły. Program powstał w oparciu o diagnozę potrzeb z zakresu edukacyjno- doradczego.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi zaplanowane i uporządkowane działania mające na celu wsparcie uczniów w procesie samodzielnego i świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Motywem przewodnim WSDZ jest założenie, że wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, ale świadomym procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Na wybór zawodu wpływają wartości, predyspozycje, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń z dzieciństwa, rozwijają się wraz z upływem czasu w oparciu o zainteresowania, umiejętności.

I Akty prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa zawodowego

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1481)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe(t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1148)
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2245)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. z 2010 r. Nr 244, poz. 1626), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 marca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 644)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013, poz. 199 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013, poz. 369 ze zm.)– Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591 z późn. zm.), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 323)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017, poz. 1578)– Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017, poz. 1643)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1601), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1322)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1679)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 316)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639)– Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie

podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991)

- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2019 r. poz. 276)

II Cele realizacji doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie młodego człowieka w procesie podejmowania samodzielnych, odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

Cele ogólne:

- pomoc uczniom w odkrywaniu indywidualnych predyspozycji i uzdolnień oraz planowaniu kariery zawodowej i dalszego kształcenia,
- rozwijanie umiejętności planowania kolejnych etapów: nauki, pracy, życia,
- propagowanie idei uczenia się przez całe życie,
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych (bezrobocia, adaptacji do nowych warunków i mobilności zawodowej),
- kształtowanie umiejętności i kompetencji personalno – społecznych wymaganych przez pracodawców oraz niezbędnych do funkcjonowania na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy,
- rozwijanie w uczniach świadomości konieczności korygowania ścieżki zawodowej,
- pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych,
- wspieranie rodziców/opiekunów prawnych w efektywnym towarzyszeniu dzieciom w podejmowaniu decyzji dotyczących drogi edukacyjnej i zawodowej,
- wspieranie nauczycieli w realizacji zadań edukacyjnych i wychowawczych służących optymalnemu rozwojowi ucznia.

Cele szczegółowe:

1. Uczniowie:

- poznają siebie - własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, kształcą umiejętność określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron,

- rozwijają umiejętność planowania własnego rozwoju i przebiegu kariery zawodowej,
- pracują nad wyzwaniem własnego wewnętrznego potencjału, rozwijaniem zainteresowań, gotowością do zmian,
- rozwijają umiejętność pracy w grupie, kształtowania właściwych relacji społecznych
- rozwijają umiejętność efektywnego komunikowania się,
- rozwijają umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół policealnych i uczelni, znają warunki rekrutacji do szkół wyższych,
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej i wiedzą, jak z nich korzystać,
- znają zasady funkcjonowania rynku pracy,
- zapoznają się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą,
- zapoznają się z procedurami i możliwościami poszerzenia kwalifikacji zawodowych,
- znają warunki pracy na danym stanowisku oraz przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu,
- potrafią przygotować dokumenty aplikacyjne,
- znają zasady i techniki autoprezentacji,
- poznają możliwości zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- znają przepisy prawa pracy związane z zatrudnieniem.

2. Rodzice/opiekunowie prawni:

- znają założenia pracy doradczej szkoły,
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli wspierającego w procesie podejmowania dalszych decyzji edukacyjnych i zawodowych doradcy,
- otrzymują wsparcie w doskonaleniu umiejętności wychowawczych oraz wypracowywaniu sposobów i form towarzyszenia dzieciom w rozwijaniu pasji i zainteresowań, w wyborze drogi edukacyjnej i zawodowej,
- mają dostęp do informacji edukacyjnych i zawodowych (np. możliwości dalszego kształcenia, doskonalenia zawodowego, rynku pracy),
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.,
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

3. Nauczyciele/wychowawcy:

- znają WSDZ,
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- identyfikują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- udzielają informacji lub kierują do specjalistów,
- wspierają uczniów w rozwijaniu ich potencjału, kompetencji, zainteresowań i umiejętności a także kompetencji społecznych, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności uczniów,
- realizują elementy doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych (z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu) i zajęciach z wychowawcą,
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- aktywizują uczniów do planowania kariery edukacyjno – zawodowej,
- wskazują uczniom na znaczenie wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych,
- zapoznają uczniów z możliwościami rozwijania kariery w wybranym przez nich zawodzie,
- wzmacniają prestiż zawodu, w którym kształci się uczeń,
- kształtują u uczniów postawy przedsiębiorcze,
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły,
- korzystają ze źródeł wiedzy o rynku pracy i prawie pracy,
- współpracują ze sobą przy realizacji zadań doradczych.

III Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania realizowane w ramach WSDZ adresowane są do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Doradztwo zawodowe w Zespole Szkół Mechanicznych realizowane jest na:

- obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie,
- zajęciach z doradztwa zawodowego w klasach III BS I stopnia (10 godzin w cyklu kształcenia),
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej,

- zajęciach z wychowawcą,
- zajęciach w bibliotece szkolnej,
- spotkaniach z wychowawcami i internacie,
- zajęciach pozalekcyjnych,
- zajęciach warsztatowych,
- spotkaniach z rodzicami/opiekunami prawnymi,
- spotkaniach zespołów przedmiotowych, posiedzeniu rady pedagogicznej, szkoleniach.

WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie swoich zainteresowań, preferencji, talentów ważnych w kontekście planowania przyszłości edukacyjno – zawodowej,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- poznawanie uczonego zawodu, potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym i krajowym rynku pracy,
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów,
- pomoc w nabywaniu kwalifikacji zawodowych /wybór odpowiedniej specjalności, opanowanie umiejętności pracowniczych, praktyki zawodowe w zakładach pracy, zdobywanie certyfikatów zawodowych/,
- pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego,
- przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole,
- określenie zgodności predyspozycji uczniów z realizowanym kierunkiem kształcenia,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaświatowym,
- poruszanie się na rynku pracy /poszukiwanie i utrzymywanie pracy oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne/,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie,

- udzielanie informacji dotyczącej wpływu rynku pracy na planowanie kariery, obejmujące: zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach, cechy dobrego pracownika oczekiwane przez pracodawców,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy,
- kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego.

WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawianie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach /ponadgimnazjalnego, wyższego,
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

WSDZ w ramach pracy z nauczycielami /Radą Pedagogiczną/obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczego szkoły na każdy rok nauki,
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika, zawartych w programie wychowawczym szkoły,
- identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

Metody i formy pracy wykorzystywane podczas realizacji Programu doradztwa zawodowego:

- indywidualne rozmowy doradcze,
- poradnictwo grupowe (zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje),
- metody aktywne- burza mózgów, debaty, symulacje sytuacji, q-sort, case study, metaplan,
- wykłady z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, seminaria tematyczne, spotkania z ekspertami,
- metody plastyczne- piktogramy, plakaty, komiksy, mapy myśli,
- portfolio,
- diagnozowanie z wykorzystaniem obserwacji, analizy dokumentów, ankiet,
- kwestionariusze, testy predyspozycji zawodowych, zainteresowań, umiejętności, osobowości,
- wycieczki do zakładów pracy,
- udział w targach edukacyjnych i targach pracy,
- konkursy zawodoznawcze,
- filmy zawodoznawcze,
- drzwi otwarte,
- spotkania z przedstawicielami zawodów, przedsiębiorcami, przedstawicielami instytucji zajmujących się rynkiem pracy, przedstawicielami uczelni wyższych.

IV Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

Realizacja WSDZ zobowiązuje całą społeczność szkolną- specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu kształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

1. Za organizację zadań z zakresu doradztwa zawodowego odpowiada **dyrektor szkoły**, który:

- zapewnia warunki do realizacji w szkole WSDZ,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji Programu doradztwa zawodowego,

- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

2. W szkole zatrudniony jest się **doradca zawodowy**, do którego zadań należy:

- systematycznie diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i ich rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji na temat oferty edukacyjnej i rynku pracy,
- koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę,
- opracowanie Programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny z uwzględnieniem WSDZ,
- współpraca z członkami rady pedagogicznej, pomoc w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu i działań związanych z realizacją Programu doradztwa zawodowego,
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej,
- prowadzenie zajęć związanych z wyborem dalszego kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem ścieżki edukacyjno – zawodowej,
- pomoc w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej,
- wspieranie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych ich dzieci,
- współpraca z instytucjami zewnętrznymi, np. instytucjami rynku pracy, pracodawcami, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, uczelniami.

Wychowawcy na zajęciach z wychowawcą:

- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego i realizują je,

- określają mocne i słabe strony ucznia, jego predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia,
- pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające światopogląd,
- wspierają uczniów w procesie decyzyjnym, motywują uczniów do nauki i pracy nad sobą,
- określają specjalne potrzeby edukacyjne uczniów wymagających pomocy,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z członkami rady pedagogicznej w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- organizują (w miarę potrzeb) spotkania z absolwentami szkoły,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno zawodowej ich dzieci,
- pełnią funkcję wspierająco –informacyjną dla rodziców,
- zgłaszają doradcy zawodowemu konieczność zorganizowania spotkań z pracownikami poradni, tematyki prelekcji i warsztatów dla rodziców.

Pedagodzy szkolni:

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- ściśle współpracują z wychowawcami oddziałów, wspierają ich działania rozwijające zdolności interpersonalne uczniów i realizację Programu doradztwa zawodowego,
- motywują uczniów do nauki, wskazują sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- realizują zadania profilaktyczne,
- współdziałają z Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną Nr 1 w zakresie diagnozowania młodzieży, udzielania młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno –pedagogicznej w tym pomocy uczniom w wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej,
- kierują uczniów i samych rodziców potrzebujących pomocy do specjalisty.

Nauczyciele podstaw przedsiębiorczości:

1. organizują w szkole Tydzień Przedsiębiorczości.
2. realizują następujące treści związane z doradztwem zawodowym:
 - Moje mocne i słabe strony.

- Negocjacje.
- Zakładanie własnej działalności i procedury.
- Konstrukcja i pisanie Biznes –planu.
- Analiza SWOT –własnej firmy.
- Dokumenty aplikacyjne.
- Rozmowa kwalifikacyjna.
- Podstawy prawne zatrudnienia.
- Prawa i obowiązki pracowników.
- Urlopowanie pracowników.
- Zasady wypełniania PIT 37.
- Podatki.
- Ubezpieczenia społeczne.

Nauczyciele informatyki:

1. wdrażają uczniów do poszukiwania informacji w sieci -portale związane z poszukiwaniem pracy,
2. realizują następujące treści związane z doradztwem zawodowym:
 - pozyskiwanie wiarygodnych informacji –wyszukiwanie informacji o zakładach pracy,
 - szablony i style w dokumentach edytora tekstu –szablon CV,
 - zasady tworzenia prezentacji.
 - profesjonalne prowadzenie wystąpień wspomaganych prezentacją – rozmowa kwalifikacyjna.

Nauczyciel BHP realizuje następujące treści w obszarze doradztwa zawodowego:

- przepisy bhp w zakładzie pracy,
- prawo pracy, umowa o pracę i umowy cywilno – prawne,
- kodeks pracy, wypadki przy pracy.

Nauczyciel geografii: realizuje następujące treści związane z doradztwem zawodowym:

- Zróżnicowanie demograficzne społeczeństw, zmiany w strukturze zatrudnienia wraz z rozwojem gospodarczym oraz podział społeczeństwa ze względu na aktywność zawodową.
- Struktura zatrudnienia i problem bezrobocia w Polsce: aktywność zawodowa Polaków, współczynnik aktywności zawodowej i współczynnik bezrobocia, struktura zatrudnienia w Polsce, regionalne zróżnicowanie rynku pracy, przyczyny i konsekwencje bezrobocia.

Nauczyciele języka polskiego: realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego dotyczące między innymi: pism urzędowych i języka dokumentów aplikacyjnych, kultury języka

w zawodzie, umiejętności prowadzenia rozmowy i sztuki dyskusji, stylów użytkowych, języka reklam, etosu zawodu na przykładzie danej literatury, kultura języka.

Nauczyciele języków obcych: realizują tematy związane z doradztwem zawodowym z działu tematycznego p.t. PRACA który obejmuje charakterystykę wybranych zawodów i pożądane cechy pracownicze, rozmowy kwalifikacyjne oraz w sprawie awansu, ideę uczenia się przez całe życie (głównie poprzez kursy i szkolenia), świadczenia dodatkowe, ubezpieczenia, CV i listy motywacyjne, bezpieczeństwo i higiena pracy w danym zawodzie oraz słownictwo branżowe związane z daną dziedziną i wykonywaniem pracy na różnych stanowiskach.

Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie realizują treści związane z doradztwem zawodowym obejmujące zagadnienia dotyczące np.:

- przemian struktury społeczeństwa polskiego,
- problemów współczesnej rodziny,
- ruchliwości społecznej w kontekście nierówności szans życiowych,
- problemów społeczeństwa polskiego –ubóstwo, bezrobocie, patologie społeczne i przyczyny ich powstawania,
- konieczność kształcenia ustawicznego,
- funkcji państwa w gospodarce rynkowej i form interwencjonizmu państwowego,
- problemów współczesnego świata –problemy społeczno –ekonomiczne.
- gospodarki i finansów Unii Europejskiej,
- szkolnictwa wyższego w Polsce i na świecie,
- podstawowych zasad prawa i funkcjonowania sądów.

Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa realizuje tematy z zakresu doradztwa zawodowego dotyczące informacje na temat służb mundurowych.

Nauczyciele–bibliotekarze:

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- gromadzą, aktualizują i udostępniają uczniom i nauczycielom zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- wskazują źródła informacji edukacyjno –zawodowej,
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Nauczyciele przedmiotów ogólnych:

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,

- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych i przedmiotowych,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów,
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe,
- współpracują z doradcą zawodowym, pedagogami i innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów zawodowych:

Oprócz teoretycznego przygotowania do zawodu, realizują także treści związane z doradztwem zawodowym dotyczące np.: sylwetki pracownika danej branży, kompetencje wymagane przez pracowników, warunków i stanowiska pracy. Ponadto:

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych i przedmiotowych,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów,
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe.

Kierownicy kształcenia praktycznego:

- sprawują opiekę nad przebiegiem zajęć praktycznych realizowanych w szkole,
- sprawują opiekę nad przebiegiem praktyk zawodowych u pracodawców,
- współpracują z pracodawcami danej branży, ustalają zasady przebiegu zajęć u pracodawców oraz podpisują odpowiednie umowy wiążące szkołę do realizacji tych zajęć,
- omawiają z uczniami wymogi związane z przystąpieniem ucznia do zajęć i praktyk zawodowych np. wymagane badania, strój i odzież ochronna, czas pracy, elementy BHP, stanowisko pracy.

V Podmioty współpracujące ze szkołą

Podmiotami współpracującymi ze szkołą przy realizacji Programu doradztwa zawodowego są:

- pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1,
- pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy,
- pracownicy Lokalnego Centrum Doradztwa Zawodowego przy CKU,
- pracownicy CEN, MODM, PODN, Konsorcjum Szkoleniowo-Doradcze Gamma,
- Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej,

- Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego,
- organizatorzy targów pracy i edukacji,
- przedstawiciele uczelni wyższych,
- inne osoby wspierające realizację doradztwa zawodowego np.: pracownicy zakładów pracy, przedstawiciele różnych zawodów, pracownicy organizacji pozarządowych, absolwenci szkoły,
- rodzice.

VI Korzyści wynikające z funkcjonowania WSDZ

Realizacja Programu przyniesie korzyści dla:

- uczniów: indywidualny rozwój, znajomość oferty edukacyjnej i zawodowej, umiejętność zaplanowania kariery edukacyjnej i zawodowej, otwartość na zmiany, ułatwienie wejścia na rynek pracy i sprawnego funkcjonowania na nim,
- rodziców: wsparcie wychowawcze, znajomość oferty edukacyjnej i zawodowej,
- szkoły: realizowanie zadań wynikających ze Statutu Szkoły, aktualna baza informacji edukacyjnej i zawodowej, współpraca realizatorów zadań założonych w WSDZ służąca podniesieniu jakości pracy szkoły,
- władz lokalnych i pracodawców: zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności planowania ścieżki edukacyjno – zawodowej i gotowości do jej zmiany, zapobieganie bezrobociu, świadomość oczekiwań rynku pracy wśród pracowników i zwiększenie szans znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów dla pracodawców

VII Monitoring i ewaluacja WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada aktualizowaną co roku diagnozę potrzeb, która uwzględnia stanowisko uczniów, ich rodziców/opiekunów prawnych, wychowawców i nauczycieli w tworzeniu programu i harmonogramu działań doradczych w szkole.

Zadania z zakresu WSDZ dokumentowane są w planach pracy i sprawozdaniach semestralnych i rocznych komisji przedmiotowych, innych agend szkoły, pedagoga szkolnego oraz planach wychowawczych poszczególnych klas.

Realizacja tematyki edukacyjno – zawodowej podejmowanej podczas zajęć lekcyjnych dokumentowana jest wpisem tematu do dziennika lekcyjnego.

Ewaluację WSDZ przeprowadza pod koniec roku szkolnego powołany przez dyrektora szkoły zespół, który:

- przeprowadza ankiety ewaluacyjne wśród beneficjentów,
- przeprowadza rozmowy indywidualne,
- określa poziom efektywności realizacji zagadnień zawodoznawczych w ramach poszczególnych przedmiotów szkolnych i działań podejmowanych przez członków rady pedagogicznej,
- zbiera wskazówki, pomysły od realizatorów i beneficjentów dotyczące możliwości udoskonalenia WSDZ,
- bada losy absolwentów.